

ROVARÁSZ HÍRADÓ

15

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Nagy Barnabás, Ronkay László, Rozner István

MAGYAR ROVARTANI TÁRSASÁG

Budapest, 1088 Baross u. 13. Magyar Természettudományi Múzeum Állattára

Megjelenik kb. 4 havonként

1994 november

LIPTHAY EMLÉKNAP

A Nógrádi Múzeumok Igazgatósága, Szécsény Város Önkormányzata és a Magyar Rovartani Társaság 1994 szeptember 17.-én Szécsényben Liphay emléknapot rendezett.

Ki volt báró Liphay Béla ?

Társaságunk régi tagja 1892-ben született a bánáti Lovrinban, főnemesi család gyermekeként. Tanulmányait Bécsben és Zürichben végezte. Az első világháborút önkéntesként mindvégig frontszolgálatban töltötte; 1918-ban feleségül vette Odescalchi Eugeniet. Felesége önéletrajzi könyvében számos érdekes utalást tesz férje lepkegyűjtő tevékenységére.

Lepkészeti tevékenységét az első világháború után kezdte meg. Lovrini kastélyuk udvarán Antal fivérével együtt felépítettek egy 30 m magas fémvázas tornyot; az erre felvitt petróleumgázlámpával éjszakákon át gyűjtötték a lepkéket, a környék lakóinak megdöbbenésére. A kastély egy szobáját rovartani laboratóriumnak rendezték be, ahol kis ketrecekben lepkévé nevelték a gyűjtött hernyókat.

Liphay gyakran gyűjtött a magyar lepkészet egyik "forrásvidékén": Herkulesfürdőn. A Kovács-villában lakott, amelynek toronyszobájában egész éjszaka nyitva álltak az ablakok, égett a villanylámpa, s várta a lepkéket, amelyek közül számos fajt a Kárpátmedencéből elsőként ő mutatott ki. Nappal barangolt a környező hegyekben, a híres-nevezetes Domogleden, s fáradhatatlan energiával gyűjtötte a Déli-Kárpátok endemizmusokban gazdag nappali lepkéit.

A második világháború évei alatt érlelődött meg benne az az elhatározás, hogy áttelepül Magyarországra. Megvásárolta a szécsényi kastélyt, s 1944 Húsvétja előtt visszaköltözött ősei földjére. A román állam azonban korlátozta az áthozható ingóságokat. Néhány bútordarabot, ezüst-ékszereiket, s mindenekelőtt lepkegyűjteményét hozta magával. Gyűjteménye akkor kb. 40 000 példányra rúgott, amely az általa gondosan készített rovardobozokban volt elhelyezve.

A nem sokkal ezután következő Rákosi-korszakban arisztokratának lenni főbenjáró bűn volt. Liphay Béla -- alkalmazkodva -- kiállta a nehéz idők próbáját. Kastélyát felajánlotta az államnak, lepkegyűjteményét a Balassagyarmati Palóc Múzeumnak adta és ő maga is ott helyezkedett el félállású múzeológusként. Ez a "félállás" számára annyit jelentett, hogy együtt maradhatott szeretett lepkegyűjteményével. Természetesen naponta nemcsak négy órát dolgozott, hanem teljes munkaidőben a többiekkel együtt. Éjszakánként pedig Szécsényben folytatta azt, amit Erdélyben abbahagyott: lepkéket gyűjtött; ily módon gyűjteménye kb. 60 000-re gyarapodott. Fáradhatatlanul gyűjtött, preparált, gyűjteményt rendezett. Kis motorján, hátizsákkal járta a vidéket, s a hátizsákban nemcsak pillésúlyú lepkék, hanem nehézsúlyú kövületek is lapultak. A lepkegyűjtemény -- még létrehozója életében -- méltó helyére, a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárába került, s szolgálja a magyar és nemzetközi tudományt.

Liphay Béla emléke mindaddig él, amíg létezik Magyarország és az entomológia tudománya. Földi maradványai, feleségével együtt a szécsényi temetőben nyugszanak. Halálának huszadik évfordulóján, 1994-ben a Szécsényi Múzeum falára emléktábla került, sírjánál pedig Társaságunk is leróta kegyeletét.

Mészáros Zoltán

MRT HÍREK

TÁRSASÁGI ÉLETRŐL részletes beszámolót olvashatunk a Folia Entomologica Hungarica 55. kötetében (411-427. o.).

A XVII. MAGYAR ROVARÁSZATI NAPOKRÓL - RÖVIDEN

Az első nap programja iránt különösen népes hallgatóság érdeklődött. Néhány előadás elmaradt (betegség miatt), vagy felcserélődött. A kiállított anyagból kiemelkedőt nyújtott Kovács Tibor cincér-rágás gyűjteménye, de kár, hogy a gyűjtési adatokat nem tüntette fel. Foto és dia-felvételek kategóriában első díj nem került kiosztásra.

Beérkezett egy "életmű"-pályázat is -- a szerző kérésére -- versenyen kívül. Petrich Károly régi tagtársunk több évtizedes Velence-tó környéki lepkegyűjtéseinek eredményét tartalmazó 3 vaskos kötet komoly fejtörést okozott a Választmánynak. A Társaságnak nincs anyagi lehetősége ezen érdemes munka kiadására. Valamilyen alapítványi támogatás után próbálunk kutatni.

Elnökünk ötlete: a péntek éjszakába nyúló rovaros klub-délután igen hangulatosra sikeredett. A hangulatot emelték Herczig Béla expedíciós dia-felvételei és ezek szellemes kommentálása. Lehet, hogy egy újfajta dia-kategória előhírnökét láttuk? A hallgatóság rekord-létszáma (pénteken 91 fő) jelzi, hogy a Tagság érdeklődése töretlen a Magyar Rovarászati Napok rendezvényei iránt.

1994 november

Podlussány Attila

KONFERENCIÁK - ÉRTEKEZLETEK

A VII. PAJZSTETVÉSZ SZIMPÓZIUMOT Izraelben rendezték 1994 jún. 12-17 között Bet Dagan kutatóközpontban. A találkozón a magyar színeket Kosztarab Mihály, Ördögh Gizella és alulírott képviselte. Mindhárman előadással is szerepeltünk. A mintegy 80 résztvevő 25 országot képviselt; találkozhattunk a világ valamennyi neves pajzstetű kutatójával is. A nagyszámú izraeli kutató mellett (akik elsősorban az alkalmazott vonalon és a biológiai védekezésben erősek) olaszok voltak számosan; ők az utóbbi időben fellendült olasz faunisztikai kutatásokról számoltak be. Természetesen meglátogattuk a manna pajzstetű (*Trabutina mannipara*) lelőhelyét is a Holt-tenger partján, amelyből bőven gyűjtöttünk is.

1994 november

Kozár Ferenc

A 3. DIPTEROLÓGIAI VILÁGKONGRESSZUST Guelph-ben (Kanada) tartották 1994 aug. 27 - szept.1 között. A mintegy 300 kutató 20 szekcióban számolt be az utóbbi években végzett dipterológiai kutatásairól. Magyar részről az alulírottakon kívül Draskovits Ágnes, Majer József voltak jelen és előadásokkal, poszterekkel is szerepeltünk.

1994 október

Darvas Béla - Papp László

A IX. EUROPEAN CONGRESS OF LEPIDOPTEROLOGY (Lednice, Cseh Közt. 1994 szept. 5-9). A nyitóünnepség a brünni (Brno) városházának történelmi hangulatú épületében volt, a polgármester és más hivatalos személyiségek jelenlétében. D. Povolny latinul elhangzott megnyitóbeszédét utóbb -- nagy tetszés közepette -- még további 7 nyelven is összefoglalta. Az előadások rendszertan és evolúció, konzerváció és ökológia, alkalmazott lepidopterológia, állatföldrajz és regionális faunisztika témák szerint voltak csoportosítva. Fakultatív "kisműhelyek" is szerveződtek (Noctuidae, Microlepidoptera, trópusi lepkék).

A 220 résztvevő 28 országból érkezett; 54 előadást és 20 poszter került bemutatásra, utóbbiak között szerepelt K. Johnson-nal összeállított poszterünk (a *Polyommatus* szekció neotropikus fajairól) valamint Rákosy László (Kolozsvár). két szép posztere néhány erdélyi lepke életmódjáról. Hazánkban még Ronkay L. és Hreblay M. voltak -- egy napig -- jelen. A következő SEL kongresszus két év múlva Spanyolországban lesz.

1994 november

Bálint Zsolt

NINTH INTERNAT. CONGR. OF ACAROLOGY (Columbus, USA, 1994 aug. 17-22).

VI. INTERNAT. CONGR. OF ECOLOGY (Manchester, Anglia, 1994 aug. 20-26).

INTERNAT. SYMP. FÜR ENTOMOFAUNISTIK (München, Németo. 1994 szept. 4-9). A kitűnő szervezés G. Scherer és R. Gerstmeier kollegákat dicsérte. A mintegy 200 résztvevő jelentős részét a szervező országbeliek tették ki; 64 előadás hangzott el. A plenáris ülésen hangzott el Varga Zoltán nagy tetszéssel fogadott előadása is (Entomologische Aspekte der räumlichen und biotischen Diversität in der mitteleuropäischen Mozaiklandschaft). További magyar előadók voltak: Balázs K. (Totricida parazitákról), Jenser G. - Balog E. (gyomnövények tripszeiről), Vásárhelyi T. -Delyné Draskovits Á. (a nádas rovarfaunájáról). Az előadások zöme elsősorban faunisztikai és taxonómiai kérdésekkel foglalkozott, de jelentősek voltak a természetvédelmi területek felmérésével, a számítógépes adat-feldolgozással, -értékeléssel foglalkozó szekciók is. A Berchtesgarden-i Nemzeti Parkba vezetett remek kiránduláson a fenntartással kapcsolatos problémákról is tájékozódhattunk. Az Állandó Bizottság ülésén a volt Csehszlovákia, Jugoszlávia és SzÜ utódállamainak képviselői került szóba, valamint elfogadták a következő szimposium helyéül a romániai Jasi-t (1996).

1994 november

Jenser Gábor

TANULMÁNYÚTAK

CERATITIS CAPITATA HAZAI LABORATÓRIUMBAN. A földközi-tengeri gyümölcslegye tenyésztésének tanulmányozására kerestem fel a görögországi Heraklionban (Kréta-szigetén) működő Molekuláris Biológiai és Biotechnológiai Intézetet, 1994 nov. 7-13 között. Nemzetközi együttműködés keretében a mediterrán térségben a gyümölcsstermesztésre különösen veszélyes "medfly"-jal -- természetesen karanténhatósági engedéllyel -- a paradicsom hőkezeléses kártevő-mentesítésére kísérleteket végzünk a téli időszakban.

1994 november

Varjas László

PÓKÁSZATI TANULMÁNYÚT. Ez év októberében és novemberében egy 7 hetes angliai és németországi tanulmányúton vettem részt a Royal Society és a British Council támogatásával. Utólag visszatekintve a látogatásom egyik fő eredménye az volt, hogy mindenütt meghallgattam a helybéli kutatók panaszait a pénzügyi nehézségekről, az adminisztráció kellemetlenségeiről, stb. Ezen túl azonban lényegi kérdésekkel is foglalkoztunk. Aberdeenben megtekintettem a Skót Mezőgazdasági Kollégium Mezőgazdasági Ökológiai Osztályát, ahol C. Topping a tájökológiai és a metapopulációs modellek rejtélyeibe vezetett be. A Littlehamptoni Nemzetközi Kertészeti Kutatóintézetben 5 hetet töltöttem, főként egy előző közös kutatásból származó anyag cikkeké váló formálásával. Végezetül. K. D. Sunderland-del együtt a Braunschweig-i Szövetségi Mezőgazdasági Kutatóintézetben U. Heimbach-ot látogattuk meg, aki beszámolt a pókokkal végzett peszticid érzékenységi kísérleteiről.

1994 november

Samu Ferenc

PAJZSTETŰ TANULMÁNYOK SVÁJCBAN. Korábban megkezdett alkalmazott pajzstetűvészeti munkámat 1994 őszén tovább folytathattam. Sajnos, ezúttal külön pajzstetű-gyűjtésre nem igen volt lehetőségem.

1994 október

Kozár Ferenc

EGYÜTTMŰKÖDÉS EGYIPTOMIAKKAL. Az egyiptomi Izmailiában (Suez Canal University, Faculty of Agriculture) előadást tartottam a magyarországi növényvédelmi felsőoktatásról, továbbá együttműködési szerződést írtam alá a nevezett egyetem és a Pannon Agrártud. Egyetem közötti kapcsolatok fejlesztésére.

1994 november

Sáringi Gyula

GYŰJTŐUTAK - GYŰJTEMÉNYEK

TÖRÖKORSZÁGI GYŰJTŐÚT. Gaskó Kálmánnal együtt törökországi gyűjtőutat tettünk 1994 jún. 5-25 között. Szerintem igen (társam szerint nem eléggé) változatos gyűjtőhelyekre jutottunk (pl. Hazar, Gölü, stb.), sőt a Takir-hágó környékén még a tavaszba is sikerült "visszamenni", de a cincérgyűjtésre "már késő" volt. Gyűjtési területünk különösen lepkékben volt gazdag. Viszont a "szokásos" és nem várt viszontagságokat nem kerülhettük el ...

1994 szeptember

Simonyi Sándor

ÚJABB GYŰJTŐÚT ERDÉLYBEN. A Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeummal közösen végzett erdélyi faunakutatás 1994-ben is folytatódott. Podlussány Attilával jún. 22-29 között tartózkodtunk Erdélyben, ahol az ottani múzeumból Kocs Irén és férje (K. János) csatlakozott hozzánk. A korábbi kovásznai kutatásokat ezúttal kiterjesztettük a csiki és gyergyói területekre is. Első fontosabb gyűjtőhelyünk a Hargita-hegység volt (Hargita-fürdő, Kérulyfürdő: Tolvajos-patak völgye, Libán-tető). A következő fontosabb gyűjtőhely a Nemere-hegységben volt. Itt a Tisza-patak mentén és a Somoskő-nyakon (1300 m), gyönyörű fenyves, tőzeglápos környezetben gyűjtöttünk. A viszonylagos meleg a gyűjtés mellett Szent-Anna-tavi fürdést is lehetővé tett. Hazafelé a Görgényi-havasokon keresztül utazva a Bucsin-tetőn, Parajd környékén és a Kis-Küküllő partján szép bogárananyagot gyűjtöttünk. Gyűjtöttünk még a viszonylag kevésbé ismert Persányi-hegységben (Szászkezd, Szászbuda), így a védett Bogáti-erdőben is. Az érdekességek felsorolása (pl. *Nivellia sanguinosa*, *Leptura scutellata*, *Carabus irregularis montandoni*, stb.) messze vezetne; hozzávetőlegesen 6 ezer bogarat, s pár száz egyéb rovárt gyűjtöttünk.

1994 július

Rozner István

FÓRUM

MAGYAR HYMENOPTEROLÓGUS TALÁLKOZÓ (4.) volt 1994 márc. 25-én a MTM Hymenoptera-gyűjteményében. A 20 jelentkezett hazai hymenopterológus közül 11 jelent meg a Találkozón. A kerekasztal-beszélgetés során szót váltottunk a Hymenoptera-gyűjtemény aktuális problémáiról, az Aggteleki N.P. hymenoptera-kutatásáról, a tervezett kötet számára írandó szócikkekről.

Leghosszasabban a hazai hymenopterák és a természetvédelem összefüggéseiről beszélgettünk. Számos (un. "nagy") hymenoptera-faj érdemelne meg az akár szigorú védelmet is, mivel közelednek a kihalás felé, illetve valamilyen szempontból "fenyegetett fajnak" számíthatók. A Találkozó saját elhatározása alapján három-tagú tanácsadó testületet (Benedek Pál, Józán Zsolt, Papp Jenő) választott a téma további ügyvitelére mind a hazai, mind a nemzetközi fórumokon. "Első menetben" a hazai hymenopterák védelmét fel kell zárkóztatni a magyar lepkék védelmének a szintjére. Távolabbi célunk az Európa Tanács (Strasbourg) hymenopterás kiadványai nyomán a nemzetközi felzárkózás (hangyák, fullánkcsák védelme).

1994 június

Papp Jenő

KÜLFÖLDI VENDÉGEK

BORNEMISSZA GYÖRGY, a CSIRO, Division of Forestry, (Hobart, Tasmania) nyugalmazott vezetője, nagyszerű ausztráliai kiállításaihoz cserélt látványos trópusi bogarakat.

ENDRÓDY-YOUNGA SEBESTYÉN, a Trasnvaal Museum (Pretoria, Délafrikai Köztársaság) osztályvezetője az előbbivel egyetemben MTM Bogárgyűjteményének vendége volt, akivel számos bogárcsaládban bonyolítottunk le cseréket.

WOLFGANG SCHWALLER, a stuttgarti Museum für Naturkunde bogarásza 1994 novemberében ismét a MTM Bogárgyűjteményének vendége volt. Legújabb, újguineai és thaiföldi expedícióik gyászbogár-anyagát határozta meg gyűjteményünk segítségével.

1994 október

Merkl Ottó

KOSZTARAB MIHÁLY, a virginiai állami egyetem (Blacksburg, USA) nyug. professzora a készthelyi PATE-n, májusban tartott előadás-sorozata után újból visszatérve, többek között a novemberi Rovarászati Napokon is tartott előadást.

KIS BÉLA, a kolozsvári Babes - Bolyai Tud. Egyetem nyug. professzora 1994 novemberét ugyancsak Magyarországon töltötte, részben a szegedi JATE Állatökológiai Tanszéke Orthoptera-anyagának határozásával, részben alulfróttal közös MRT-pályázat összeállításával.

1994 november

Nagy Barnabás

KRÓNIKA

G.A. LOHSE ELHUNYT 1994 ápr. 30-án, Hamburgban, 83 éves korában. Ő volt a középeurópai koleopterológia egyik legnagyobb alakja. A holyvákön kívül más, elhanyagoltabb bogárcsaládokkal

is foglalkozott; 37 évig szerkesztette az Entomologische Blatter-t. A magyar bogarászok elsősorban a "zöld könyvek"-ként ismert "Die Käfer Mitteleuropas" c. sorozat egyik szerkesztőjeként és szerzőjeként ismerik. Ez a sorozat hazánkban is alapműnek számít minden olyan család esetében, amelyről még nem jelent meg hazai faunafüzet.

1994 szeptember

Merkl Ottó

"TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK" KIÁLLÍTÁS KAPOSVÁRON. A jelentős rovartani anyagot is tartalmazó állandó kiállítás 1994 nov. 18-án nyílt meg a Somogy Megyei Múzeumban. Ennek rendezésében Ábrahám Levente tagtársunk, a nevezett múzeum munkatársa is kivette részét.

SZEMÉLYI HÍREK: BASKY ZSUZSA tagtársunk 1994 júl. 1-től a MTA NKI tud. főmunkatársaként folytatja rovartani kutatásait. Ezt megelőzően a szolnoki Növény- és Talajvédelmi Állomás állattani részlegének vezetője volt. SZABÓKY CSABA vál. tagunk 1994 októberétől a NKI-et felcserélte az Erdészeti Kut. Intézettel, ahol a fénycsapda-állomások anyagának meghatározásában vesz részt.

1994 november

Nagy Barnabás

MÓCZÁR LÁSZLÓ, a hazai hymenopterológusok doyenje, Társaságunk örökös választmányi tagja 1994 dec. 10-én töltötte be 80. életévét. Ebből az alkalomból a magyar hymenopterológusok, de az egész Társaságunk nevében is szeretettel köszöntjük Laci Bátyánkat és számos, további eredményekben gazdag évet kívánunk Neki.

1994 november

Papp Jenő

LOVASSY SÁNDOR EMLÉKÜLÉS HÉVÍZEN. Május 13-án leleplezték Lovassy bronz mellszobrát a Balatoni Múzeum (Keszthely) előtti parkban; egyidejűleg emléktáblát helyeztek el a Hévízi Gyógyfürdő falán annak emlékére, hogy a tóba betelepítették a hévízi tündérrózsát (*Nymphaea rubra* Roxb.). Lovassy elsősorban ornitológus volt, de az entomológiával is foglalkozott. Egyik jelentős munkája a *Lema melanopus*-ról szóló monográfia, amely a keszthelyi M.Kir. Gazd. Tanintézet Évkönyvében jelent meg 1893-ban. A hévízi emlékülésen 14 előadás hangzott el; magam "Lovassy Sándor életműve" címmel tartottam előadást.

1994 november

Sáringer Gyula

KOSZTARAB MIHÁLY KITÜNTETÉSE. Az MRT USA-ban élő tiszteletbeli tagját 1994 júniusában az Association of Systematics Collections (ASC) kitüntette az "Annual Award for Service" nemzeti díjjal. A kiemelkedő kitüntetést Kosztarab Mihály elsősorban az általa 1982-ben elindított nemzeti biológiai felmérési program megszervezéséért, továbbá a virginiai állami egyetem természettudományi múzeumának létrehozásáért kapta. A kitüntetéshez az MRT tagsága is melegen gratulál!

1994 október

Nagy Barnabás

SZELÉNYI GUSZTÁV 90 ÉVE SZÜLETETT (1904 szept. 5.) Késmárkon. Elsősorban neves hymenopterológus volt, de kiemelkedőt alkotott a biocönológia, számos rovarkártevő biológiájának kutatása terén is. A NKI Állattani Osztályán húzamos ideig volt osztályvezető. Társaságunknak éveken át titkára, majd elnöke volt. A rá vonatkozó részletes életrajzi és tudományművelési adatok, bibliográfia a *Folia Ent. Hung.* 1984. évi kötetében található.

1994 október

Bognár Sándor - Nagy Barnabás

BALÁS GÉZA 80 ÉVE SZÜLETETT (1914 febr.11) Szatmárnémetiben. A kertészeti rovaran általános művelésén kívül különösen sokat köszönhet neki a hazai gubacstan (cecidológia). Hosszú időn keresztül oktatta a kertészeti rovarant a Kertészeti Egyetemen. Főműve a *Kertészeti növények állati kártevői* c. könyve, amely több kiadást is megért.

1994 november

Balázs Klára

NÖVÉNYÉDELEM c. folyóirat számos rovartani szakcikk mellett -- Seprős Imre rovatában -- folytatja amatőr entomológusainkról szóló önéletrajzi leírásokat, fgy szerepel: Petrich Károly (júl.),

Muskovits József (aug.), Buschmann Ferenc (szept.), Marosi Pál (okt.), Medvegy Mihály (nov.) és Orosz András (dec.).

MAGYAR ODONATOLÓGUSOK BARÁTI KÖRÉRŐL olvashatunk ismertetést a Búvár 1994/4 számában.

1994 november

Nagy Barnabás

SZOMSZÉDSÁGBÓL

SZERBIAI NÖÉNYVÉDELMI TÁRSASÁG 1994 okt. 3-7 között rendezte meg a 3. Jugoszláviai Növényvédelmi Kongresszust. A meglepően népes (900 résztvevő) konferenciára egy közép-szerbiai kis gyógyüdülőhelyen, Vrnjacka Banja-ban került sor, ahol a 6 szekció egyike kártevő ízeltlábúakkal foglalkozott előadásokban és poszterekben egyaránt. Néhány meghívott külföldi vendég is volt a környező országokból. Magam a marokkói sáska újabb magyarországi gradációját ismertettem, amelynek (helyi) időszerűségét az adta, hogy a századforduló idején a sáskagradációk a mai Magyarországon kívül kiterjedtek Bácskára, Bánátra, sőt Szerbiára is, és a 20-as években Jugoszlávia -- a magyarországi sikeres szerepléseken felbuzdulva -- számos Jablonowski-féle sáskairtógépet rendelt Magyarországtól.

1994 november

Nagy Barnabás

ROMÁNIAI, SZLOVÁKIAI újabb rovarfajta mozgalmakról -- sajnos -- eddig nem kaptunk bővebb értesítést, pedig tudjuk, hogy 1994 nyarán az erdélyi Fogarasi-havasokba közös gyűjtőkirándulást szerveztek, viszont a szlovákiai entomológus-napok elmaradtak.

1994 november

Nagy Barnabás

SZAKIRODALMI FIGYELŐ

FOLIA ENTOMOLOGICA HUNGARICA 55. kötete (1994) új, a korábbinál is vonzóbb külalakkal jelent meg; 23 nagyobb és 7 kisebb közleményt tartalmaz. Tagjainkat külön is érdekelheti a kötet végén található Társasági Élet rovat, továbbá a módosított MRT alapszabály, valamint "A magyar állatnevek helyesírási szabályai" (Gozmány László összeállításában).

TISCIA an ecological journal. Tagtársaink közül talán nem mindenkit tudja, hogy Szegeden egy ökológiai folyóirat is megjelenik. A Tiscia korábban túlnyomóan a Tisza-kutatás folyóirata volt, azonban most (a 27. évfolyamtól kezdve) már teljesen nemzetközi és angolnyelvű ökológiai folyóirattá változott. Természetesen entomológiai tárgyú közleményeket is tartalmaz.

KLAPALEKIANA a Cseh Rovartani Társaság lapja, egyben folytatása a korábbi "Zprávy ceskoslovenské spolecnosti entomologické"-nak. A folyóirat cseh, angol és német nyelven közöl elsősorban Középeurópa rovarfaunisztikájával foglalkozó cikkeket.

A MAGYAR NÖVÉNYÉDELEM TÖRTÉNETE a legrégebb időktől napjainkig (1030-1980). A hatalmas, 784 oldalas munkát méltán tekinthetjük Bognár Sándor nyug. egyetemi tanár, éveken át volt elnökünk, választmányi tagunk életművének. Az "alkalmazott" (gazdasági) rovarfajta hazai szakirodalomban páratlan kompendiumában fellelhetjük a kártevőkkel foglalkozó intézményeket, szervezeteket, személyeket, alátámasztva igen részletes bibliográfiával és bőséges, dokumentum-értékű képanyaggal. Tagjaink számára is lényeges az MRT történetéről szóló külön fejezet.

ÁLLATTANI KÖZLEMÉNYEK külön kötete az Állattani Szakosztály 125-éves fennállása alkalmából jelent meg és alapvető történeti adatokat is közöl a Szakosztályról.

A KUKORICA-KÁRTEVŐK elleni integrált védekezésről szóló könyv (D. Camprag: Integralna zastita kukuruza od stetocina. Novi Sad, 1994, Feljton ed.), bár szerb-nyelven íródott, de bőséges angol-nyelvű kivonata is tanúskodik arról, hogy teljes mértékben felhasználta a magyarországi kukorica rovarfajta kártevőiről szóló szakirodalmat is.

1994 november

Nagy Barnabás

BÖRZE-HIREK - CSERE

ROVARBÖRZE A MAGYAR ROVARÁSZATI NAPOKON. A Kert. Egyet. "Zsibongójában" nov. 20.-án mintegy 200 entomológus és érdeklődő gyűlt össze, köztük cseh és szlovák kollegák is (pl. a prágai rovarbörze rendezését irányító V. Maly úr is). Bőséggel hoztak rovartűt és egyéb entomológiai kellékeket, bár a prágainál magasabb áron ...Erdélyi barátaink által gyártott fűhálókat hamar elkelték.

A börzéken mindig nagy sikere van az élő állatoknak, miként most is a tenyésztett botoskákéknak. Nagy választék volt trópusi lepkéket tartalmazó, fali dekorációra alkalmas, ízléses dobozokból is.

A cserére vagy eladásra kínált rovaranyag, talán először a hazai börzék történetében -- a bogarak túlsúlyát hozta a lepkékkel szemben. Viszonylag kevés rovarász (kb. 20) kínált rovar-anyagot, s ez óhatatlanul felvet néhány gondolatot. A rendszerváltás óta eltelt 3-4 évben a világ szinte kitérült a hivatásos és amatőr rovarászok előtt, az expedíciók sora jut el a világ legkülönbözőbb részeibe. Önfenntartó expedíciósorozatok megkívánják, hogy az anyag egy részét értékesítsék, lehetőleg jó valutáért. Expedíciókon gyűjthető tömeges fajok aztán megjelennek a hazai piacon is jutányosabb eladásra, vagy cserére.

1994 november

Rozner István

ROVARBÖRZE PRÁGÁBAN. Az őszi rovarbörzét 1994 okt. 1-2-án rendezte az ENTO TERA - Vladislav Maly és társai. A vasutas szakszervezeti székházban óriási érdeklődés volt tapasztalható; 2000 rovarász szorongott a két hatalmas teremben, nemkülönben a világ minden részén gyűjtött rovarok és egyéb ízeltlábúak, mint pl. -- valószínűen terráriumban szaporított -- különféle madárpók, skorpiók.

Az árak elég magasak voltak mind cseh koronában, mind német márkában, de néhány, inkább amatőr rovarász, szívesen cserélt is. Nyomatott és xeroxozott rovarani kiadványok, monográfiák mellett -- a szép számban megjelent magyar rovarászok öröme -- gyűjtőfelszerelések is kaphatók voltak. Néhány ár: cseh rovartű (fekete) 33, fehér 49, Leonhardt csipesz 34, lepkefeszítők 34-76, hálókerek 80-150, fűháló 259-265, rovarrosták 256-287 Kc.

1994 október

Rozner István

KÖVETKEZŐ BÖRZÉK

Az ENTO TERA következő prágai börzéje 1995 márc. 4-5-én lesz. Helye: Národní dum - UKDZ, Náměstí Miru 9. Megközelíthető a Metró A vonalán, a 4, 6, 16, 22 villamossal. Később, okt. 7-8-án ugyancsak lesz itt ENTO TERA -börze.

A MORPHO v.o.s. 1995 jan. 14-én (8-16 óra között) rendezi a 13. észak-csehországi cserenapját Pardubicén: Life Club, Olsinka Stolbova ulice. (Belépődíj 20, asztal 90 Kc. Asztalrendelés: MORPHO v.o.s., P.O. Box 25, 530 03 Pardubice.)

"INSECTES PASSION" néven -- az Association ADE rendezésében --1995 márc. 25-26.-án lesz a 10. Lyoni Rovarkiállítás 10-16 óra között. Helye: Palais des Congres de Lyon, 6, Quai Achille Lignon.

1994 október

Rozner István

KISÁLLAT-BÖRZE címen új, kéthetenként megjelenő hírdetési újság indul (Anteus Kft.). Egyelőre nem tudjuk, hogy rovarbörze vonzata lesz-e?

1994 november

Nagy Barnabás

LEVELEZNE - BOGARAKAT CSERÉLNE. Kedves spanyol barátom és cseretársam szívesen kiterjesztené magyar cserekapcsolatait. Magyar bogarászok jelentkezését várja, akikkel Scaraboidea és Cerambycidae anyagot cserélhetne. A fentiek mellett ajánl spanyol Carabidae, Tenebrionidae fajokat. Ajánlott és keresett fajokról jegyzéket küld. Levelez spanyolul és angolul; címe: Jesús Plaza Lama, Entomologia, c/ de Orza, 18, 28023 Madrid, Espana.

1994 október

Rozner István

KÜLÖNFÉLÉK

HYMENOPTEROLÓGUS NÉVJEGYZÉK. Elkészült a magyar hymenopterológusok első névjegyzéke. Összesen 20 magyar entomológus vallja magát hymenopterológusnak, mert aktívan foglalkozik valamely "darázs"-csoporttal; szinte valamennyien tagjai az MRT-nek.

Andrásfalvy András (Formicoidea), Balázs Klára (kártévő rovarok parazitoid fürkészei), Benedek Pál (Sphecoidea, Apoidea), Csóka György (Cynipoidea), Decsi Donát (Ichneumonidae), Erdélyi Csaba (Bruchophagus spp.), Fenyősiné Harter Anna (Formicoidea), Haris Attila (Symphyta, Apoidea), Horváth László (Mymaridae), Józán Zsolt (Scolioidea, Chrysidoidea, Sphecoidea, Apoidea), Karsai István (Sphecoidea), Kovács Tibor (Aphidiidae), Móczár László (Aculeata), Papp Jenő (Braconidae), Polgár László (Aphidiidae), Szabó János Barna (Proctotrupeoidea), Tanács Lajos (Apoidea), Thuróczy Csaba (Chalcidoidea), Várkonyi Gergely (Ichneumonidae), Zombori Lajos (Symphyta).

A három Hymenoptera-alrend szerint a specialisták a következőképp oszlanak meg: Symphyta (növényevő darazsak): 2, Terebrantes (tojócsöves v. parazitoid fürkészek): 11, Aculeata (fullánkos darazsak): 7 specialista. Életkor szerint a fiatalok (legfeljebb 30 évesek) száma örvendetesen nagy, éspedig 6. A hymenopterológusok 20-as létszáma nem a "kiválasztottak" társasága, bárkit szívesen látunk körünkben, aki érdeklődik a hymenopterák iránt.

1994 október

Papp Jenő

SZERKESZTŐSÉGI JEGYZETEK - ÜZENETEK

TUD-E ÖN OLYAN ROVARÁSZ HÍRT, amely nem szerepel a Rovarász Híradóban ? Ha igen, az csak azért történhetett meg, mert azt Ön nem juttatta el szerkesztőségünkhöz !

ROVARTANI TÁRGYÚ HÍRDETÉSEKET bárki beküldhet szerkesztőségünkhöz az RH-ban való közlés céljából.

MAGYAR
ROVARTANI TÁRSASÁG
Societas Entomologica Hungariae
1088 Budapest VIII., Baross u. 13.

NYOMTATVÁNY

Drucksache

Imprimé

Printed matter